

Skomagergade 33 A og Ringstedgade 3-5.

Farvergården. Forhus mod Skomagergade (1766-67) med sidehus mod Ringstedgade og forhus mod Ringstedgade (1857 af Mathias Brock, ombygget i 1860'erne af H.S. Sibbern). F. 1979.*

I 1766-67 opførte kommerceråd Johan Jørgen Holst forhuset på hjørnegrunden ved Skomagergade/Ringstedgade. Grunden havde han købt af sin svoger købmand og borgmester Rasmus Lange, som drev købmandsgård i nabogården - på adressen der i dag kendes som Skomagergade 31-33. Holst døde i 1767, og det blev derfor hans enke Maren, der sammen med Rasmus Lange fuldførte byggeriet på grunden.

Da ejendommen var færdig, bestod byggeriet af forhuset mod Skomagergade med port, trefagskvist og 8 vinduesfag i stuen samt en sidefløj langs Ringstedgade.

I 1775 blev gården solgt til en Københavnsk vintapper, som dog allerede i 1777 videresolgte ejendommen til Roskildes magistrat. Magistraten skulle bruge gården som bolig for husareskadronens chef, og som sådan fungerede den indtil 1810.

I forbindelse med magistratens overtagelse blev ejendommen istandsat og den rummede på daværende tidspunkt 32 rum. I den periode, hvor magistraten ejede ejendommen blev Ringstedgade udvidet, hvilket betød, at forhuset måtte afkortes med to vinduesfag, og sidefløjens facade mod Ringstedgade skulle rykkes nogle meter tilbage.

I 1810 blev ejendommen solgt til en malermester, og den havde derpå skiftende ejere frem til 1839, hvor farver Hans Poul Hammer købte den.

I de næste 100 år var ejendommen i Hammerslægtens eje. I de første tyve år, den var i slægtens eje, blev der bl.a. opført en to-etagers bygning i gården, som blev indrettet til tørrestuer, folkekamre, brænderum og lokum. Fløjen mod Ringstedgade blev indrettet med farveri, pressekammer, kedelrum og andet til brug for farveriet.

Det var ligeledes Hammer der lod ejendommen Ringstedgade 3 opføre. Byggeriet blev påbegyndt af murermester Brock og afsluttet af arkitekten H. S. Sibbern. Hans Poul Hammer døde i 1887, hvorefter hans enke Caroline Frederikke indrettede butik mod Skomagergade, og efterhånden afviklede farveriet.

Caroline Frederikke Hammer døde i 1939, og ejendommen blev herefter solgt til boghandler J.O. Schwartz, der allerede havde butik i bygningen mod Ringstedgade. I 1964 overtog Roskilde Kommune ejendommen i første omgang med henblik på nedrivning, da der var planer om gadeudvidelse. Dette blev dog ikke til noget, og kommunen gik i 1975 i gang med en omfattende restaureringsopgave med henblik på bevaring.

Kilder:

Mogens Suhr Andersen: Hammers Gård. I: Jul i Roskilde, 1975

Mogens Suhr Andersen: Farver Hammers Gård. I: Jul i Roskilde, 1979

Bent Nordahl: Ringstedgade 3-5. I: Jul i Roskilde, 1987

Eva Tønnesen: Med fotograf Hude gennem det gamle Roskilde (1989)